

REPUBLIKA E KOSOVËS
KOMUNA E MALISHEVËS

Kryetari Komunës në Malishevë

Nr.01/

Datë: 13/10/2026

PRANUAR MË: 14/10/2026
ACCEPTED ON:
PRIMLJENO: 01/1725

Për: Kuvendin e Komunës së Malishevës
Kryesuesin z.Fatmri Ademaj.

CC: Të gjithë anëtarëve të Kuvendit të Komunës.

Nga: Kryetari i Komunës së Malishevës
Ekrem Kastrati.

Datë: 13.10.2026

Kopje: Arkivit të komunës së Malishevës

Lënda: Kërkesë për rishqyrtimin e Vendimit të Kuvendit të Komunës së Malishevës, nr.02/296, të datës 13.10.2026, për harmonizimin e statusit të Monumentit të Natyrës „Rrjedha e Lumit Mirusha” me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës.

I nderuar Kryesues i Kuvendit,

Të nderuar anëtar të Kuvendit të Komunës së Malishevës,

Në mbështetje të nenit 58, nënparagrafi (k), të Ligjit nr. 03/L-040 për Vetëqeverisjen Lokale, pas shqyrtimit të Vendimit të Kuvendit të Komunës së Malishevës, nr.02/296, me numer te references 02/296, të miratuar në mbledhjen e datës 29.09.2026, me titull „Për harmonizimin e statusit të Monumentit të Natyrës “Rrjedha e Lumit Mirusha” me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës, kërkoj që ky vendim të vihet në rishqyrtim nga Kuvendi i Komunës, para hyrjes së tij në fuqi.

Kjo kërkesë parashtrohet për shkak të nevojës për sqarimin e bazës juridike, kompetencës së organit vendimmarrës dhe përcaktimit të qartë të efekteve juridike të vendimit, si dhe për mënjanimin e paqartësive që mund të ndikojnë në ligjshmërinë dhe zbatueshmërinë e tij.

1. Sqarimi i kompetencës për harmonizimin e statusit të monumentit

Vendimi ka për objekt harmonizimin e statusit të Monumentit të Natyrës „Rrjedha e Lumit Mirusha”, mirëpo nuk e përcakton në mënyrë të qartë natyrën dhe shtrirjen juridike të këtij harmonizimi, përkatësisht nëse bëhet fjalë për ndryshimin e kategorisë së mbrojtjes, ndryshimin e një akti paraprak apo për një veprim tjetër juridik. Duke pasur parasysh se dokumentacioni zyrtar për monumentin e Mirushës i referohet edhe vendimit të Qeverisë së Republikës së Kosovës nr. 06/75, të datës 23.05.2012, për shpalljen e Monumentit të Natyrës me Rëndësi të Veçantë „Ujëvarat e Mirushës”, është e domosdoshme që para zbatimit të vendimit të verifikohet kompetenca ligjore e Kuvendit të Komunës për veprimin konkret të miratuar dhe raporti i tij me aktin paraprak të shpalljes së monumentit.

2. Përcaktimi i qartë i efekteve juridike të vendimit

Neni 1 i vendimit miraton kërkesën e Drejtorisë për Urbanizëm dhe i referohet Propozimit Profesional, por nuk e përcakton mjaftueshëm qartë rezultatin konkret juridik të harmonizimit. Për këtë arsye, duhet të sqarohet se cili akt juridik ndryshohet ose plotësohet, cilat dispozita zbatohen pas harmonizimit dhe cili është rezultati konkret i vendimmarrjes. Nëse natyra e veprimit kërkon nxjerrjen e një akti nga organi tjetër kompetent, kjo duhet të pasqyrohet qartë në vendim dhe në dokumentacionin përcjellës.

-Duke u mbështetur në arsyet e paraqitura më sipër, kërkoj nga Kuvendi i Komunës së Malishevës që:-

1. Ta shqyrtojë përsëri Vendimin nr.02/296, dt.13.10.2026, I marr në mbledhjen e Kuvendit të Komunës mbajtur me datë 29.09.2026, për harmonizimin e statusit të Monumentit të Natyrës „Rrjedha e Lumit Mirusha” me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës.
2. Të kërkojë nga Drejtoria për Urbanizëm dhe njësitë përkatëse profesionale e juridike sqarimet dhe dokumentacionin e nevojshëm për kompetencën ligjore, statusin ekzistues të monumentit, aktin paraprak të shpalljes, Propozimin Profesional dhe pëlqimin paraprak të ministrisë kompetente.
3. Të sigurojë që, para miratimit të një formulimi përfundimtar, të përcaktohet qartë objekti dhe efekti juridik i harmonizimit, si dhe të korrigjohen mospërputhjet e konstatuara në tekstin e vendimit.
4. Pas shqyrtimit të dokumentacionit dhe sqarimeve përkatëse, të vendosë për ndryshimin, plotësimin ose riformulimin e vendimit, sipas kompetencave ligjore të Kuvendit dhe në përputhje me legjislacionin në fuqi.

Qëllimi i kësaj kërkesë është sigurimi i ligjshmërisë, qartësisë juridike dhe zbatueshmërisë së aktit komunal, si dhe parandalimi i paqartësive eventuale gjatë zbatimit të tij.

Ju lutemi që kërkesa të procedohet për shqyrtim në mbledhjen e radhës në Kuvendin e Komunës së Malishevës, para hyrjes së vendimit në fuqi.

Me respekt,

PRANUAR ME:
ACCEPTED ON: 13/10/2026
PRIMJENO:
Nr. No. Br. 02/296

REPUBLIKA E KOSOVËS
KUVENDI I KOMUNËS NË MALISHEVË

Kuvendi i Komunës

Nr. 02/

Datë: 29.09.2026

Në mbështetje të nenit 12 dhe nenit 17 të Ligjit Nr. 03/L-040 për Vetëqeverisjen Lokale, nenit 19, paragrafi 3, dhe nenit 20 të Ligjit Nr. 03/L-233 për Mbrojtjen e Natyrës, si dhe duke u bazuar në Pëlqimin Paraprak nr.SP-02/509-2/26, dt.03.07.2026, të Ministrisë së Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor, Kuvendi i Komunës së Malishevës, në mbledhjen e mbajtur më datë, **29.09.2026**, pas shqyrtimit të kërkesës së Drejtorisë për Urbanizëm, të datës 21.09.2026, nxjerr këtë:

VENDIM
PËR HARMONIZIMIN E STATUSIT TË MONUMENTIT TË NATYRËS „RRJEDHA E LUMIT
MIRUSHA” ME LIGJIN PËR MBROJTJEN E NATYRËS

Neni 1
Miratimi

1. Miratohet kërkesa e Drejtorisë për Urbanizëm të Komunës së Malishevës, e datës 21.09.2026, për shqyrtimin dhe harmonizimin e statusit të Monumentit të Natyrës „Rrjedha e Lumit Mirusha” me Ligjin Nr. 03/L-233 për Mbrojtjen e Natyrës.
2. Harmonizimi i statusit të monumentit bëhet në përputhje me Propozimin Profesional për gjendjen në Monumentin e Natyrës „Rrjedha e Lumit Mirusha” dhe harmonizimin e vendimit me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës, si dhe me pëlqimin paraprak të ministrisë kompetente, të datës 01.07.2026.

Neni 2
Dokumentacioni bazë

Pjesë përbërëse e këtij vendimi janë Propozimi Profesional, Pëlqimi Paraprak i Ministrisë kompetente dhe dokumentacioni tjetër relevant që ka shërbyer si bazë për harmonizimin e statusit të monumentit.

Neni 3
Zbatimi

Për zbatimin e këtij vendimi, në kuadër të kompetencave dhe përgjegjësi të përcaktuara me legjislacionin në fuqi, obligohen Kryetari i Komunës dhe Drejtoria për Urbanizëm, në bashkëpunim me institucionet kompetente për mbrojtjen e natyrës.

Neni 4
Publikimi dhe transparenca

Pas miratimit nga ana e Kuvendit të Komunës së Malishevës, ky vendim hyn në fuqi 15 ditë pas dërgimit në autoritetin mbikëqyrës, konform nenit 81 të Ligjit nr.03/L-040 për Vetëqeverisjen Lokale, nenit 8, lidhur me nenin 9 të Rregullores (QRK) nr.10/2019, për shqyrtimin administrativ të akteve të Komunave, dhe 7 (shtat) ditë pas shpalljes publike në tabelën e shpalljeve ose ueb-faqen e Komunës.

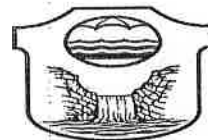
Vendimi i'u dërgohet;

1. MAPL-së ,
2. Zyrës së Kryetarit,
3. Arkivit të komunës.

Kryesuesi i Kuvendit
Fatmir Ademaj

REPUBLIKA E KOSOVËS
KOMUNA E MALISHEVËS
DREJTORIA PËR URBANIZËM

Datë: 21.09.2026

Drejtuar:

KUVENDIT TË KOMUNËS SË MALISHEVËS
Kryesuesit të Kuvendit të Komunës së Malishevës

Nga:

Drejtoria për Urbanizëm
Drejtori: Avdi Morina

LËNDA: Kërkesë për përfshirjen në rendin e ditës të Projekt-Vendimit për harmonizimin e statusit të Monumentit të Natyrës “Rrjedha e lumit Mirusha” me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës

I nderuar Kryesues,

Drejtoria për Urbanizëm e Komunës së Malishevës, në kuadër të përgjegjësiave të saj, ju drejtohet me kërkesë për **përfshirjen në rendin e ditës të Kuvendit të Komunës së Malishevës të çështjes lidhur me harmonizimin e statusit të Monumentit të Natyrës “Rrjedha e lumit Mirusha” me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës.**

Për këtë qëllim është përgatitur dokumenti:

“Draft Propozim profesional për gjendjen në Monumentin e Natyrës ‘Rrjedha e lumit Mirusha’ dhe harmonizimin e vendimit me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës”.

Draft-Propozimi Profesional është publikuar në faqen zyrtare të Komunës së Malishevës dhe është vënë në **qasje publike për periudhën 05.05.2025 – 04.06.2025.**

Gjatë periudhës së qasjes publike është mundësuar shqyrtimi i dokumentacionit dhe paraqitja e vërejtjeve, komenteve dhe propozimeve nga publiku. **Gjatë kësaj periudhe nuk janë pranuar komente, vërejtje apo propozime nga publiku lidhur me Draft-Propozimin Profesional.**

Pas përfundimit të procedurës së qasjes publike, çështja është proceduar pranë Ministrisë kompetente për marrjen e pëlqimit përkatës.

Ministria kompetente ka dhënë pëlqimin më datë 01.07.2026, për vazhdimin e procedurës lidhur me harmonizimin e statusit të Monumentit të Natyrës “Rrjedha e lumit Mirusha” me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës.

Duke u bazuar në dokumentacionin profesional të përgatitur, procedurën e qasjes publike dhe pëlqimin e Ministrisë, **Drejtoria për Urbanizëm kërkon që çështja të përfshihet në rendin e ditës së Kuvendit të Komunës së Malishevës, për shqyrtim dhe vendimarrje.**

KËRKOJME

1. Të përfshihet në rendin e ditës së Kuvendit të Komunës së Malishevës çështja lidhur me **harmonizimin e statusit të Monumentit të Natyrës “Rrjedha e lumit Mirusha” me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës;**
2. Të shqyrtohet Draft-Propozimi Profesional dhe dokumentacioni përcjellës;
3. Të shqyrtohet dhe të miratohet **Projekt-Vendimi përkatës për Monumentin e Natyrës “Rrjedha e lumit Mirusha”;**
4. Pas miratimit, akti të procedohet në pajtim me dispozitat ligjore në fuqi.

ARSYETIM

Kjo kërkesë paraqitet me qëllim të përfundimit të procedurës institucionale lidhur me harmonizimin e statusit të Monumentit të Natyrës “Rrjedha e lumit Mirusha” me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës.

Procedura paraprake për përgatitjen e dokumentacionit, qasjen publike dhe marrjen e pëlqimit nga Ministria është zhvilluar, ndërsa pëlqimi i Ministrisë është dhënë më **01.07.2026.**

Duke qenë se dokumentacioni përkatës është përgatitur dhe janë plotësuar procedurat paraprake, Drejtoria për Urbanizëm i propozon Kuvendit të Komunës së Malishevës që ta shqyrtojë dhe miratojë Projekt-Vendimin përkatës.

Bashkëngjitur:

1. Draft-Propozimi Profesional për gjendjen në Monumentin e Natyrës “Rrjedha e lumit Mirusha” dhe harmonizimin e vendimit me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës;
2. Njoftimi/dëshmia e publikimit për qasje publike për periudhën 05.05.2025 – 04.06.2025;
3. Evidenca se gjatë periudhës së qasjes publike nuk janë pranuar komente, vërejtje apo propozime nga publiku;
4. Pëlqimi i Ministrisë kompetente, datë 01.07.2026;
5. Projekt-Vendimi përkatës;

Me respekt,

Drejtori i Drejtorisë për Urbanizëm
Avdi Morina

REPUBLIKA E KOSOVËS-REPUBLIKA KOSOVA-REPUBLIC OF KOSOVO
MINISTRIA E MJEDISIT DHE PLANIFIKIMIT HAPËSINOR
MINISTARSTVO ŽIVOTNE SREDINE I PROSTORNOG PLANIRANJA
MINISTRY OF ENVIRONMENT AND SPATIAL PLANING

DMM
AMMK.

Nr. Prot. 509-2/21
Broj Prot. 509-2/21
Nr. fageve
Broj stranica
No. pages

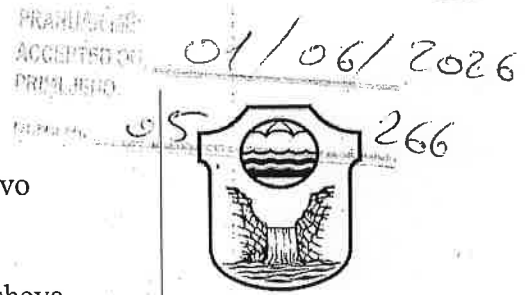
Data
Datum
Date 02.06.2026

Republika e Kosovës

Republika Kosova - Republic Of Kosovo

Komuna e Malishevës

Opštine Mališevo - Municipality of Malisheva

Datë/a:	01.06.2026
Referenc-ë:	
Për/ Za/ To:	Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastruktur Departamenti i Mbrojtjes së Mjedisit dhe Ujërave
CC:	
Përmes/Preko/Through:	
Nga/ Od/ From:	z. Avdi Morina, drejtor i drejtorisë së Urbanizmit- Komunës së Malishevës
Tema/ Subjekat/Subject:	Kërkesë për pëlqim për harmonizimin e vendimit sipas Ligjit për Mbrojtjen e Natyrës dhe vënien nën mbrojtje të Monumentit të Natyrës "Rrjedha e lumit Mirusha", konform Propozimit Profesional të grupit punues.

Bazuar në Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës nr. 03/L-233, neni 19, paragrafi 3, Komuna e Malishevës kërkon pëlqim nga Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës për harmonizimin e vendimit sipas Ligjit për Mbrojtjen e Natyrës dhe vënien nën mbrojtje të Monumentit të Natyrës "Rrjedha e lumit Mirusha", konform Propozimit Profesional të grupit punues ndërinstitucional, në bashkëpunim me Komunën e Malishevës.

Grupi punues, i udhëhequr nga Instituti i Kosovës për Mbrojtjen e Natyrës, në bashkëpunim me akterë të tjerë, duke përfshirë edhe Komunën e Malishevës, gjatë vitit 2024 ka përgatitur Propozimin Profesional për gjendjen në Monumentin e Natyrës "Rrjedha e lumit Mirusha" dhe harmonizimin e vendimit me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës. Në bazë të këtij propozimi, Kuvendit Komunal të Malishevës i është propozuar nxjerrja e një vendimi të ri për Monumentin e Natyrës "Rrjedha e lumit Mirusha", konform këtij propozimi profesional, i cili bazohet në vlerat dhe gjendjen në terren të konstatuar nga grupi punues.

Pas hartimit të Propozimit Profesional, Kuvendi Komunal i Malishevës ka nxjerrë Vendim për hapjen e debatit publik me afat kohor prej 30 ditësh, nga data 05.05.2025 deri më 04.06.2025, lidhur me vlerat e trashëgimisë natyrore në Monumentin e Natyrës "Rrjedha e lumit Mirusha", dhe nuk ka pranuar asnjë sugjerim apo plotësim nga opinioni publik.

REPUBLIKA E KOSOVËS-REPUBLIKA KOSOVA-REPUBLIC OF KOSOVO	
MINISTRIA E MJEDISIT DHE PLANIFIKIMIT HAPËSINOR	
MINISTARSTVO ŽIVOTNE SREDINE I PROSTORNOG PLANIRANJA	
MINISTRY OF ENVIRONMENT AND SPATIAL PLANNING	
Njësi Org. Org.Jedinitë Org.Unit	SP-02
Nr. Prot. Brot.Prot. Prot.No.	509-2/26
Nr. I faqeve Bretj stranica No pages	03
Data Datum. Date.	03, 07, 2026
PRISHTINË/A	

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor
Ministarstvo Sredine i Prostornog Planiranja
Ministry of Environment and Spatial Planning

Zyra e Sekretarit të Përgjithshëm / Kancelarija Permanentni Sekretara / Office of the General Secretary

DATE/A:	01.07.2026
REFERENC-Ë:	509-2/26, 02.06.2026 MMPH /492/DMM
PËR/ZA/TO:	Z. Avdi Morina, drejtor i drejtoris së Urbanizmit në Komunën e Malishevës
CC:	
PËRMES/PREKO/THROUGH:	
NGA/OD/FROM:	z. Bajram Kafexholli – UD. i Sekretarit të Përgjithshëm MMPH
TEMA/SUBJEKAT/SUBJECT:	Pëlqim paraprak

Sipas kërkesës me numër protokolli Nr. 509-2/26, 02.06.2026 MMPH dhe me numër protokolli Nr.492 DMM, Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor ka shqyrtuar kërkesën dhe ka vendosur si në vijim me Vendimin e bashkangjitur.

Me respekt,

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria – Vlada - Government

Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor
Ministarstvo Sredine i Prostornog Planiranja
Ministry of Environment and Spatial Planning

Zyra e Sekretarit të Përgjithshëm / Kancelarija Generalnog Sekretara / Office of the General Secretary

Sekretari i Përgjithshëm i Ministrisë së Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor, në mbështetje të nenit 145 paragrafi 2 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, nenit 18 të Ligjit Nr. 06/L-113 për Organizimin dhe Funksionimin e Administratës Shtetërore dhe Agjencive të Shtetërore, duke u bazuar në Nenit 19 të Ligjit Nr.03/L-233 për Mbrojtjen e Natyrës, në pajtim me shtojcën 1 pika 10 të Rregullores (QRK) Nr.14/2023 për Fushat e Përgjegjësisë Administrative të Zyrës së Kryeministrit dhe Ministrive, nxjerr:

V E N D I M

Në kërkesën e z. Avdi Morina, drejtor i drejtorisë së Urbanizmit në Komunën e Malishevës për pëlqim për Monumentin e Natyrës “Rrjedha e Lumit Mirusha” dhe harmonizimin e Vendimit me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës. Me numër protokoll Nr.509-2/26, 02.06.2026 MMPH, nr. protokoll Nr.492/DMM.

DMM-ja me datë 08.06.2026 ka kërkuar Informata shtese nga Komuna e Malishevës dhe IKMN-ja për plotësimin e Arsyeshmëris profesionale për pëlqim për Monumentin e Natyrës “Rrjedha e Lumit Mirusha” dhe harmonizimin e Vendimit me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës:

Pas pranimit të informatave shtesë nga IKMN-ja me datë 22.06.2026 janë prezantuar dokumentacioni dhe shënimet të nevojshme në bazë të Nenit 14 dhe Nenit 19 paragrafi 3 të Ligjit për Mbrojtjen e Natyrës, Nr. 03/L-233.

Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor **jep Pëlqim paraprak** për “Rrjedhën e Lumit Mirusha” dhe harmonizimin e Vendimit me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës, Nr. 03/L-233.

Faqe 2 nga 3

Adresa: Objekti i Ri Qeveritar, ish Pallati i Mediave “ Rilindja” kati 17, nr: 1713 - 10 000 Prishtinë - Kosovë

Telefon: + 381 38-200-32-307

<http://www.ks-gov.net/mmph>, E-mail: zsp.mmph@ks-gov.net

Arsyetim

Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor, pas shqyrtimit të kërkesës me Nr. 509-2/26, 02.06.2026 MMPH dhe Nr.492/DMM për Pëlqim paraprak për marrje nën mbrojtje të vlerave të natyrës në kategorinë Monumente të Natyrës në Komunën e Malishevës, janë prezantuar dokumentet dhe shënimet e nevojshme sipas Nenit 14 dhe Nenit 19 paragrafi 3. të Ligjit Nr. 03/L-233 për Mbrojtjen e Natyrës.

Ky vendim hyn në fuqi ditën e nxjerrjes.

Udhëzim Juridike: Kundër këtij Vendimi pala e pakënaqur mund të inicoj konflikt administrativ me padi në Gjykatën Themelore në afat 30 ditësh nga dita e pranimi të njejtë.

Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor

Nr.: 26/ 509-2/1 - ZSP/

/26 datë: 01.07.2026

Prishtinë

T'i dërgohet:

1. Parashtruesit të kërkesës
2. DMM/DMNB
3. AMMK/IKMN
4. Kabinetit të Ministrit
5. Arkivit të MMPHI
6. DKP
7. Divizionit për Leje dhe Licenca Mjedisore

Bajram Kafexholli

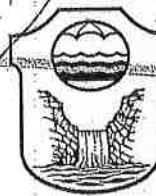
U.d. i Sekretarit të Përgjithshëm të MMPH-së

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic Of Kosovo

Komuna e Malishevës
Opštine Mališevo - Municipality of Malisheva

PRANUAR MË:
ACCEPTED ON: 01/06/2026
PRILJENO:
01/06/2026

Datë/a:	01.06.2026
Referenc-ë:	
Për/ Za/ To:	Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës Departamenti i Mbrojtjes së Mjedisit dhe Ujërave
CC:	
Përmes/Preko/Through:	
Nga/ Od/ From:	z. Avdi Morina, drejtor i drejtorisë së Urbanizmit- Komunës së Malishevës
Tema/ Subjekat/Subject:	Kërkesë për pëlqim për harmonizimin e vendimit sipas Ligjit për Mbrojtjen e Natyrës dhe vënien nën mbrojtje të Monumentit të Natyrës "Rrjedha e lumit Mirusha", konform Propozimit Profesional të grupit punues.

Bazuar në Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës nr. 03/L-233, neni 19, paragrafi 3, Komuna e Malishevës kërkon pëlqim nga Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës për harmonizimin e vendimit sipas Ligjit për Mbrojtjen e Natyrës dhe vënien nën mbrojtje të Monumentit të Natyrës "Rrjedha e lumit Mirusha", konform Propozimit Profesional të grupit punues ndërinstitucional, në bashkëpunim me Komunën e Malishevës.

Grupi punues, i udhëhequr nga Instituti i Kosovës për Mbrojtjen e Natyrës, në bashkëpunim me akterë të tjerë, duke përfshirë edhe Komunën e Malishevës, gjatë vitit 2024 ka përgatitur Propozimin Profesional për gjendjen në Monumentin e Natyrës "Rrjedha e lumit Mirusha" dhe harmonizimin e vendimit me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës. Në bazë të këtij propozimi, Kuvendi Komunal të Malishevës i është propozuar nxjerrja e një vendimi të ri për Monumentin e Natyrës "Rrjedha e lumit Mirusha", konform këtij propozimi profesional, i cili bazohet në vlerat dhe gjendjen në terren të konstatuar nga grupi punues.

Pas hartimit të Propozimit Profesional, Kuvendi Komunal i Malishevës ka nxjerrë Vendim për hapjen e debatit publik me afat kohor prej 30 ditësh, nga data 05.05.2025 deri më 04.06.2025, lidhur me vlerat e trashëgimisë natyrore në Monumentin e Natyrës "Rrjedha e lumit Mirusha", dhe nuk ka pranuar asnjë sugjerim apo plotësim nga opinioni publik.

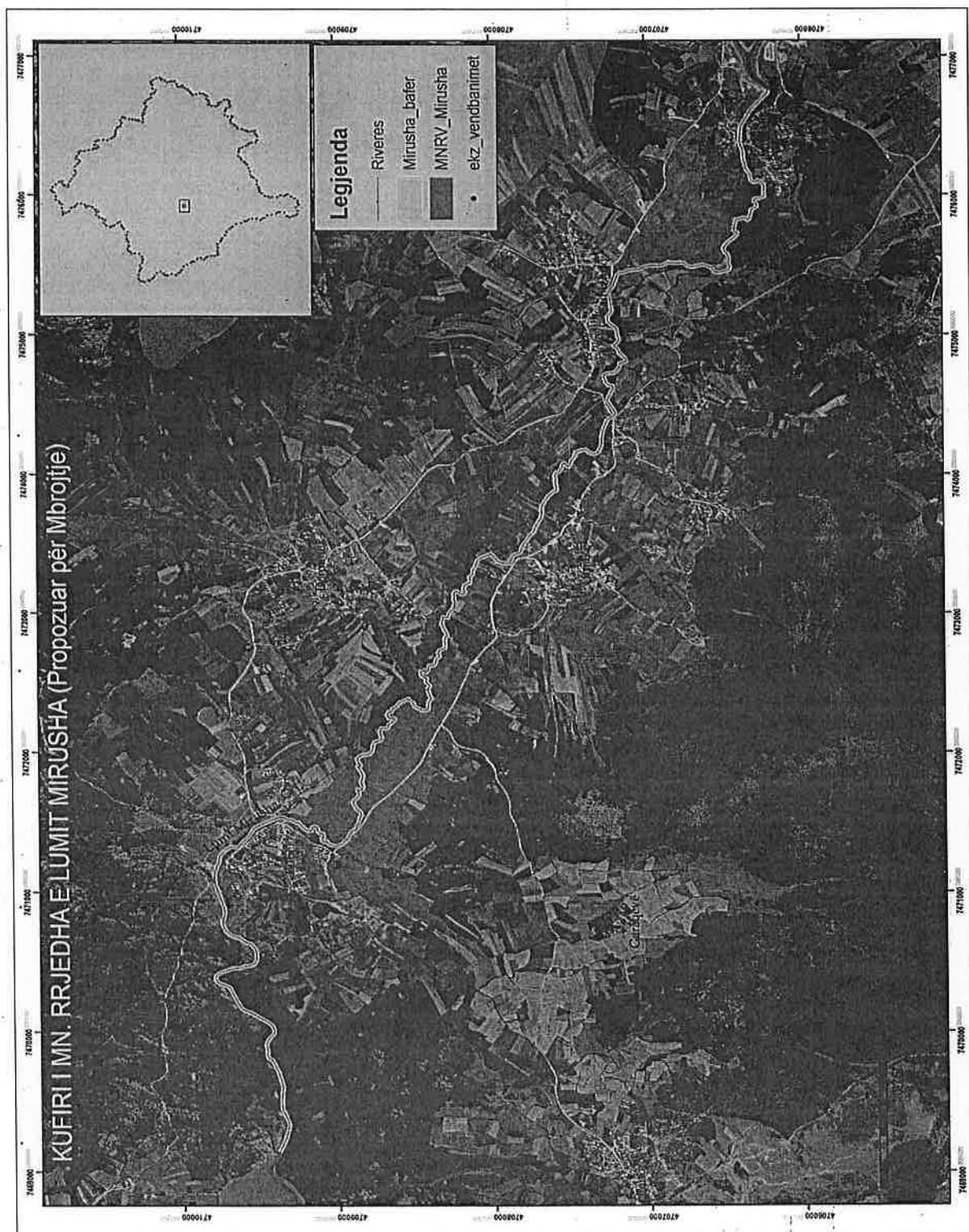
Bazuar në Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës nr. 03/L-233, neni 19, paragrafi 3, Komuna e Malishevës kërkon pëlqim nga Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës për pikat në vijim:

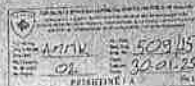
1. Zonat kadastrale dhe sipërfaqen e zonës së mbrojtur;
2. Paraqitjen hartografike të zonës së mbrojtur, të dhëna këto të prezantuara në Propozimin Profesional të bashkëngjitur kësaj kërkesë për pëlqim.

Kërkesës i bashkëngjiten:

1. Propozimi Profesional për gjendjen në Monumentin e Natyrës "Rrjedha e lumit Mirusha" dhe harmonizimin e vendimit me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës për zonën e mbrojtur;
2. Harta e zonave të mbrojtura (pjesë e arsyetimit).

Propozim profesional për gjendjen ne Monumentin e Natyrës “Rrjedha e lumit Mirusha” dhe harmonizimin e vendimit me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës. 2024

05/10/2005
05/154

Ministria e Mjedisht dhe Planifikimit Hapësinor
Ministère de l'Environnement et de l'Aménagement
Ministry of Environment and Spatial Planning[illegible]

Tenderina.

Bazuar në Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës (biri 05/L-233, Neni 19, paragrafi 5, Asambleja Kërkimore e Mësimshme dhe të shqyrtimit raporti i Propozitjës profesionale) për gjendjen për Monumentet e Natyrës "Rrjedhja e lumit Blina" dhe harmonizimin e vendimit me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës dhe të rregullat komor legjislativ të fuqi të shteti në diskutim publik.

nga Institut i Kosovës për Mbrojtjen e Natyrës/ Agjencia për Mbrojtjen e Mjedisit në Kosovës, i cili vepron në kuadër të Ministrisë së Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor, gjatë vitit 2024 në bashkëpunim me Fakultetin e Shkencave Matematike. Natyretë departamenti e Bebi që theksohet zyrtarisht komunal i natyrës është profesionalisht përgjendjen në Monumentin e Natyrës "Bregdeti e lumit Mirusha" dhe harmonizimin e vendit me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës.

Agency for the Protection of the Environment (AMPA)
 Avenida 1000, "Las Américas", Edificio "Las Américas", 10000, Pinar del Río
 Tel. 015 200 33 771 - Fax 015 200 33 772 - E-mail: AMPA@amper.mt.cu

Republika e Kosovës
Komuna Malishevë

(<https://malisheve.rks->

gov.net)

Draft Propozim profesional për gjendjen ne Monumentin e Natyrës "Rrjedha e lumit Mirusha" dhe harmonizimin e vendimit me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës, bazuar në Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës 05.05.2025-04.06.2025

(<https://malisheve.rks-gov.net/wp-content/uploads/2025/05/Rrjedha-e-lumit-Mirusha-dhe-harmonizimi-e-vendimit-me-Ligjin-per-Mbrojetjen-e-Natyres-1.pdf>)

Draft Propozim profesional për gjendjen ne Monumentin e Natyrës "Rrjedha e lumit Mirusha" dhe harmonizimin e vendimit me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës, bazuar në Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës 05.05.2025-04.06.2025
(<https://malisheve.rks-gov.net/wp-content/uploads/2025/05/Rrjedha-e-lumit-Mirusha-dhe-harmonizimi-e-vendimit-me-Ligjin-per-Mbrojetjen-e-Natyres-1.pdf>)

05/05/2025 (<https://malisheve.rks-gov.net/wp-content/uploads/2025/05/Rrjedha-e-lumit-Mirusha-dhe-harmonizimi-e-vendimit-me-Ligjin-per-Mbrojetjen-e-Natyres-1.pdf>)

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor
Ministarstvo Sredine i Prostornog Planiranja
Ministry of Environment and Spatial Planning

AGJENCIONI PËR MBROJTJEN
E MJEDISIT TË KOSOVËS

KOSOVSKA AGENCIJA
ZA ZAŠTITU SREDINE

KOSOVO ENVIRONMENTAL
PROTECTION AGENCY

DATË/A:	21.01.2025
REFERENC-Ë:	393/IKMN/2025
PËR/ZA/TO:	z. Argjend Thaçi, kryesuese e Kuvendit të Komunës së Malishevës z. Avdi Morina, drejtor i drejtorisë së Urbanizmit
CC:	z. Ekrem Kastrati, kryetar i Komunës së Malishevës
PËRMES/PREKO/THROUGH:	z. Afrim Berisha, u.d. kryeshef ekzekutiv i AMMK-së z. Fadil Bajraktari, drejtor i IKMN-së
NGA/OD/FROM:	z. Sami Behrami, udhëheqës i sektorit të zonave të mbrojtura, IKMN
TEMA/SUBJEKAT/SUBJECT:	Procedimi për diskutim publik të Propozim profesional për gjendjen e Monumentin e Natyrës "Rrjedha e lumit Mirusha" dhe harmonizimin e vendimit me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës

Të nderura,

Bazuar në Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës (Nr. 03/L-233), Neni 19, paragrafi 3, Asambleja Komunale e Malishevës duhet të shqyrtoj raportin e Propozim profesional për gjendjen e Monumentin e Natyrës "Rrjedha e lumit Mirusha" dhe harmonizimin e vendimit me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës dhe të njëjtin komfor legjislaionit në fuqi ta hedh në diskutim publik.

Instituti i Kosovës për Mbrojtjen e Natyrës/ Agjencia për Mbrojtjen e Mjedisit të Kosovës, i cili vepron në kuadër të Ministrisë së Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor, gjatë vitit 2024 në bashkëpunim me Fakultetin e Shkencave Matematike- Natyrore, departamenti i Biologjisë dhe zyrtaret komunal ka hartuar bazën profesional për gjendjen e Monumentin e Natyrës "Rrjedha e lumit Mirusha" dhe harmonizimin e vendimit me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës.

Agjencia për Mbrojtjen e Mjedisit të Kosovës (AMMK)
Adresa: Rruga "Luan Haradinaj" ish pallati i mediave "Rilindja", kati XV/04, 10000 Prishtinë
Tel. 038 200 33 228, e-mail&ëeb: KEPA@ks-gov.net, ëëë.akmm-rks.net

REPUBLICA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVA / REPUBLIC OF KOSOVO
MINISTRIA E MJEDISIT, PLANIFIKIMIT HAPËSINOR DHE INFRASTRUKTURËS
MINISTARSTVO ŽIVOTNE SREDINE, PROSTORNOG PLANIRANJA I INFRASTRUKTURE
MINISTRY OF ENVIRONMENT, SPATIAL PLANNING AND INFRASTRUCTURE

Njësi org. AMMK
Org. Jedinica
Org. Unit
Nr. i Faqeve: 02
Br. Stranica
No. Pages

Nr. Prot. 509/15
Prot. No.
Data: 30.01.25
Datum:
Date:

PRISHTINË / A No. 1

05/02/2025
05/154

Pas përfundimit të diskutimit publik dhe adresimit të plotësimeve eventuale, sipas Ligjit për Mbrojtjen e Natyrës nr. 03/L-233 Neni 19, paragrafi 3, Komuna e Malishevës, kërkon pëlqim nga Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës për pikat në vijim:

- Zona kadastrale dhe sipërfaqja e zonës së mbrojtur (pjesë e arsyeshmërisë).
- Paraqitja hartografike e zonës së mbrojtur, të dhëna këto të prezantuara në propozim profesional për ri kategorizimin e Monumentit të Natyrës " Rrjedha e lumit Mirusha".

Pas pajisjes me pëlqim nga Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës, Kuvendi Komunal i Malishevës nxjerr vendim për ri kategorizimin dhe harmonizimin e vendimit me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës për Monumentin e Natyrës " Rrjedha e lumit Mirusha".

Pas nxirjes së vendimit komuna obligohet të drejtohet Ministrisë së Administrimit të Pushtetit Lokal në lidhje me ligjshmërinë e vendimit i cili duhet të ketë të bashkangjitur hartën 1: 25000 të zonës së mbrojtur.

Instituti i Kosovës për Mbrojtjen e Natyrës shpreh gatishmërinë për bashkëpunim në të gjitha fazat e zhvillimit të procesit.

6

Bashkangjitur e gjeni raportin e Propozim profesional për gjendjen në Monumentin e Natyrës "Rrjedha e lumit Mirusha" dhe harmonizimin e vendimit me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës në kopje të fortë dhe CD për këto monumente.

Me respekt!

Propozim profesional për gjendjen ne Monumentin e Natyrës “Rrjedha e lumit Mirusha” dhe harmonizimin e vendimit me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës. 2024

Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës
Agjencia e Kosovës për Mbrojtjen e Mjedisit
Instituti i Kosovës për Mbrojtjen e Natyrës

Propozim profesional për gjendjen ne Monumentin e Natyrës “Rrjedha e lumit Mirusha” dhe harmonizimin e vendimit me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës

Prishtine, 2025

Propozim profesional për gjendjen ne Monumentin e Natyrës "Rrjedha e lumit Mirusha" dhe harmonizimin e vendimit me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës. 2024

Propozimi profesional për gjendjen ne Monumentin e Natyrës "Rrjedha e lumit Mirusha" si dhe harmonizimin e vendimit me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës (Nr 03/ L-233), është hartuar nga Grupi Punues me Vendimin Nr. Prot. AMMK 672/24 datë 07.02.2024

Sipas këtij Vendimi anëtar të këtij Grupi punues kanë qenë:

Sami Behrami, udhëheqës i sektorit të zonave të mbrojtura, IKMN – kryesues

Nexhmije Kamberi, zyrtare për biodiversitet, IKMN – anëtare

Fatmir Bytyqi, ud. i udhëheqësit të sektorit të GIS AMMK- anëtarë

Ali Sefa, AMMK- zyrtar i lartë ligjor, AMMK- anëtarë

Elez Krasniqi, profesor ne departamentin e Biologjisë, FSHMN- anëtarë

Halil Ibrahim, profesor ne departamentin e Biologjisë, FSHMN- anëtarë

Vlora Osaj, zyrtare ligjore MMPHI- anëtare

Mërgim Zabelaj, komuna e Malishevës- anëtarë

Xhezide Trepqka Gashi, komuna e Klinës- anëtare

PËRMBAJTJA:

- **HYRJE**
- **BAZA LIGJORE**
- **OBJEKTIVAT**
- **KARAKTERISTIKAT FIZIKO - GJEOGRAFIKE**
 - Pozita gjeografike dhe madhësia e territorit
 - Përbërja gjeologjike
- **BIODIVERSITETI**
 - Flora dhe vegjetacioni
 - Fauna
- **GJENDJA**
- **MENAXHIMI DHE ADMINISTRIMI ME ZONËN**
- **PERFUNDIM**
- **LITERATURA**

HYRJE

Pellgu i lumit Mirusha është një nënpellg i pellgut më të madh në Republikën e Kosovës pellgut të lumit Drini i Bardhë. Lumi Drini i Bardhë është edhe arteria kryesore hidrografike në vendin tonë, ndërsa lumi Mirusha është një nga degët e majta më të rëndësishme të tij. Ky lumë kalon nëpër qendrën e qytetit të Malishevës dhe si i tillë sikurse edhe shumë lumenjë të tjerë në vendin tonë, shfrytëzohet shumë pak. Për këtë arsye, ky lumë shkarkon miliona m³ ujë çdo vit në grykëderdhjen e lumit Drini i Bardhë në Këpuz. Pra, humbet një sasi mjaft e madhe e energjisë. Në këtë hapësirë jetojnë rreth 60000 banorë dhe është vlerësuar se çdo banori në këtë zonë i takojnë rreth 636 m³ /vit, që është dukshëm nën vlerën e kërkuar (<1700 m³ /ban./vit, vende me ngërçe ujore).

Pellgu i lumit Mirusha shtrihet në gjerësi gjeografike prej $\varphi = 42^{\circ}25'60''$ deri $\varphi = 42^{\circ}31'22''N$, dhe gjatësi gjeografike $\lambda = 20^{\circ}33'17''$ deri $\lambda = 20^{\circ}53'34.52''E$, përkatësisht gjendet në pjesën lindore të rrafshit të Dukagjinit.

Lumi Mirusha buron nga malet e Bllacës (masivi shkëmbor i Carralevës, rreth 1000 m.m.d.), ndërsa burimi përbëhet nga dy degë kryesore (përrenj): përroi që rrjedh nga Ngucati dhe përroi që rrjedh nga Bllaca. Këto dy degë bashkohen në hyrje të fshatit Bellanicë për të formuar kështu lumin Mirusha. Ky lumë nga vendburimi i tij e deri në grykëderdhje në lumin Drini i Bardhë ka një gjatësi rreth 38 km (figura 1). Në pjesën e poshtme të lumit Mirusha, në një gjatësi rreth 2 km, është krijuar një grykë me 16 liqene lumore të madhësive të ndryshme, të lidhura me njëra-tjetrën me ujëvara [1].

Klimë dominuese është ajo e mesme kontinentale, e cila karakterizohet me dimër të ftohtë dhe të gjatë (në fshatra malore) dhe me verë të ngrohtë (në fshatra më të ulëta). Temperatura mesatare gjatë verës është rreth 24.6°C, ndërsa gjatë dimrit e njëjta shkon deri në -10°C. Sasia mesatare e reshjeve vjetore në këtë zonë është rreth 755 mm [1].

Në vitin 2006/2007 është ndërhyrë në lumin Mirusha duke u ngritur një digë me lartësi prej rreth 9.3 m në Mirushë. Objektet e tilla hidroteknike janë multifunksionëshe, mirëpo ajo në lumin Mirusha sot shërben vetëm për rekreacion dhe peshkim. Një ndërhyrje e tillë në lumenjë ndikon ndjeshëm në regjimin e ujërave të vogla

Të dhënat e prezantuara në këtë Propozim profesional janë mbledhur nga arkiva e Institutit për Mbrojtjen e Natyrës dhe komunave përkatëse si dhe gjatë vizitave dhe ekspeditave hulumtuese në terren gjatë vitit 2024 nga ana e Grupit Punues në bashkëpunim me ekspertë të fushave përkatëse.

BAZA LIGJORE

"Rrjedha e lumit Mirusha" gëzon statusin e zonës së mbrojtura të shpallura nga Komuna e Suharekës, Klinës dhe Rahovecit me sipërfaqe prej : 12 ha - Monumentin e Natyrës "Rrjedha e lumit Mirusha" (1983), në kategorinë e Monumentit të Natyrës (Vendimi i K.K. të Suharekës dhe Klinës), 01 nr. 011-10 i datës 05.03.1986 dhe Vendimi i K. K. të Rahovecit 01 nr. 352-13 i datës 09.04.1986).

Sipas Ligjit për Mbrojtjen e Natyrës (Nr. 03/L-233), *Monumenti i Natyrës është pjesë ose tërësi e pjesëve të pandryshuara të natyrës së gjallë ose të vdekur i cili ka vlerë ekologjike, shkencore, estetike ose kulturo-historike dhe/ose vlera turistike. Monumenti i natyrës mundet me qenë gjeologjik - paleontologjik, mineralogjik, hidrologjik, strukture gjeologjike, sediment, gjeomorfologjik - shpella, humnera, muret shkëmbore, hidrologjik - burime, ujë rrjedhë, ujëvarë, liqe, botanik - ekzemplarë të rrallë ose të rëndësishëm të botës bimore për një lokalitet, lokalitet i vogël botanik ose zoologjik i rëndësishëm për vlerat e tij shkencore. Në monumentin e natyrës dhe në afërsi të drejtpërdrejt të tij që është pjesë përbërëse e zonës së mbrojtur nuk lejohen veprimtaritë të cilat rrezikojnë karakteristikat dhe vlerat e tij.*

Shpalljen e vlerës së mbrojtur të natyrës "Rrjedha e lumit Mirusha" e bënë kuvendi i komunës së Malishevës, pas marrjes paraprake të pëlqimit nga Ministria. Propozimi i aktit për shpallje mbështetet në propozimin profesional të hartuar nga Instituti i Kosovës për Mbrojtjen e Natyrës, me të cilin përcaktohen vlerat e zonës e cila propozohet të mbrohet, mënyra e administrimit me atë zonë si dhe propozimi i organit i cili e nxjerr aktin për shpallje për sigurimin e mjeteve për administrim me zonën e mbrojtur.

Për propozimin e shpalljes së zonës së mbrojtur informohet publiku. Procedurën e qasjes publike për shpalljen e monumenteve të natyrës e organizon dhe e udhëheqë kuvendi komunal në territorin e së cilës gjendet zona dhe zgjatë më së paku tridhjetë (30) ditë.

Propozuesi i aktit për shpalljen e zonës së mbrojtur ka detyrim që të deklarohet për propozimet që kanë dalë nga qasja e publikut, kurse vërejtjet e parashtruara nga debati bëhen pjesë përbërëse e dokumentacionit në të cilin bazohet propozimi për shpallje.

Lajmërimi për qasjen publike shpallet në mjetet e informimit publik dhe në ueb faqen e Komunës dhe përmban shënimet, dokumentacionin hartografik dhe dokumentacion tjetër lidhur me zonën e propozuar për vënie në mbrojtje, afatin kohor për shqyrtim, datën e përfundimit të pranimit të komenteve dhe referencat e organit i cili i pranë komentet.

Komunat në pajtim me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës, Strategjinë, programin e mbrojtjes së natyrës dhe dokumentet e rregullimit hapësinor janë të detyruara që të:

- kujdesen për ruajtjen e larmisë biologjike dhe peizazhore për territorin e vet;
- shpallin zonat e mbrojtura për të cilat janë kompetente;
- sigurojnë kushtet për mbrojtjen dhe ruajtjen e zonave të mbrojtura për të cilat janë kompetente;
- marrin pjesë në procedurën e shpalljes të zonave të mbrojtura të cilat i shpallë Qeveria ose Kuvendi;
- marrin pjesë në hartimin e planeve të menaxhimit me zonat e mbrojtura për të cilat janë kompetente;
- kujdesen për promovimin e mbrojtjes së natyrës dhe japin mbështetje dhe kujdesen për shoqatat, veprimtaria e të cilave është mbrojtja e natyrës;
- përcjellin gjendjen e ruajtjes së natyrës dhe për atë Ministrisë dhe Institutit i paraqesin raport;
- mbajnë regjistrat për shënimet të rëndësishme për mbrojtjen e natyrës;
- informojnë publikun për gjendjen e natyrës në territorin e vetë dhe për masat e ndërmarra për mbrojtjen dhe ruajtjen e sajë;

Propozim profesional për gjendjen ne Monumentin e Natyrës “Rrjedha e lumit Mirusha” dhe harmonizimin e vendimit me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës. 2024

- ofrojnë ndihmë profesionale dhe ndihmë tjetër organeve të pushtetit lokal në mbrojtjen e natyrës në territorin e vetë;
- kryejnë dhe punë të tjera të përcaktuara me këtë Ligj dhe aktet nën ligjore të nxjerra prej tij.

OBJEKTIVAT

Rrjedha e lumit Mirusha që nga viti 1983 ka qenë i mbrojtur si monument natyre me karakter hidrogeomorfologjik. Ky monument ka vlera shkencore, kulturore, edukativo-arsimore dhe turistike.

Qëllimet e synuara me Propozimin profesional për gjendjen e këtij monumenti janë:

- Harmonizimi i Vendimeve për shpallje me Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës (Nr. 03/L-233),
- Mbrojtja e ekosistemit dhe diversitetit biologjik, menaxhimi i qëndrueshëm si dhe marrja e masave për revitalizimin e ekosistemeve të dëmtuara,
- Shfrytëzimi racional i vlerave natyrore përmes mbikëqyrjes dhe kontrollit të zonës për të ndaluar degradimin e mëtejshëm të sajë,
- Ndërmarrja e veprimtarive të përshtatshme të ruajtjes dhe menaxhimit, me qëllim të rivendosjes së kushteve ekologjike në ekosistemet dhe habitatet e degraduara.
- Mundësimi i punëve kërkimore-shkencore, arsimore, kulturore, edukative dhe punëve të tjera profesionale në pajtim me konceptet bashkëkohore në zhvillimin e kësaj zone me synim ruajtjen e natyrës,
- Realizimi i qëllimeve të përgjithshme të zhvillimit të qëndrueshëm ekonomik etj.

KARAKTERISTIKAT FIZIKO - GJEOGRAFIKE

• Pozita gjeografike

Pellgu i Mirushës shtrihet në pjesën qendrore të Kosovës, gjegjësisht në anën lindore të Rrafshit të Dukagjinit në mesë këtyre koordinatave: Bllacë X - 490770, Y - 4696616, Plloçic X - 469650, Y - 4716740, grykëderdhjen e lumit Mirusha në Drinin e Bardhë X - 463907, Y - 4708007, Arllat X - 487590, Y - 4710001, Zatriq, X - 469769, Y-4699242.

Pellgu i Mirushës është dega e majtë e Drinit të Bardhë me sipërfaqe prej 337 km² ose (3.10 % të sipërfaqes së Kosovës). Përfshinë pjesën më të madhe të trevës së Llapushës dhe është kryesisht rajon kodrinoro-malor. Pellgun e Mirushës në lindje e rrethojnë Malet e Drenicës (Berisha 1.025 m.) në juglindje Malet e Caralevës (1.043 m.), në jug perëndim Malet e Gajrakut (774 m.), Gradishta (1038m.), në perëndim Malet e Koznikut (Bajraku 1006 m.) dhe në veriperëndim Malet e Gremnikut (732 m.).

Pellgu i Mirushës shtrihet në territorin e këtyre komunave administrative: Malishevë, Klinë, Rahovec, Suharekë.

Nëpër pellgun e Mirushës kalojnë rrugë të rëndësishme që e lidhin këtë rajon me pjesët tjera të Kosovës. Rrugët më të rëndësishëm janë: Prishtinë - Klinë - Gjakovë, Prishtinë - Arllat - Malishevë - Rahovec, si dhe rruga Kijevë - Malishevë - Suharekë. Në saje të trashëgimisë natyror që disponon pellgu i Mirushës është një ndër rajonet më të vizituara në Kosovë, gjatë stinëve pranverë dhe verë.

- **Ndërtimi Gjeologjik**

Në ndërtimin gjeologjik të pellgut të Mirushës marrin pjesë: formacioni ultrabazik, formacioni vullkanogjene-sedimentar, dijabet-strallor të jurasikut të sipërm, formacioni karbonatik i kreatakut të poshtëm dhe të sipërm. Kati senon është i përfaqësuar me formacione flishore dhe formacionet karbonatik. Depozitimet e Kuaternari janë të përfaqësuar me aluviale, deliviale të (pliocenit).

Formacioni ultrabazik – kanë përhapje mjaftë të gjerë, kryesisht shtrihen në pjesën perëndimore dhe veriore të pellgut. Përfaqësohen nga peridotite kristalore me ngjyrë ulliri, herë të hapur me nuancë të verdhë dhe herë me ngjyrë ulliri të errët. Në përgjithësi këto janë mjaft të serpentizuara dhe kontakti i tyre me të gjitha llojet e tjera shkëmbore është tektonike.

Formacioni vullkanogjene-sedimentar dhe dijabazo-strallor - kanë përhapje në pjesën perëndimore. Përhapje të gjerë kanë formacioni flishor ranor- konglomeratik e mergelor dhe pak silicor hematitik.

Kreataku i poshtëm, është përfaqësuar nga njësitë e aptianit-alb, të përbërë nga gëlqerorët pllakor shumëngjyrësh. Gëlqeroret kanë përhapje mjaftë të madhe të cilët përbëjnë rreth 40 % të sipërfaqes së pellgut.

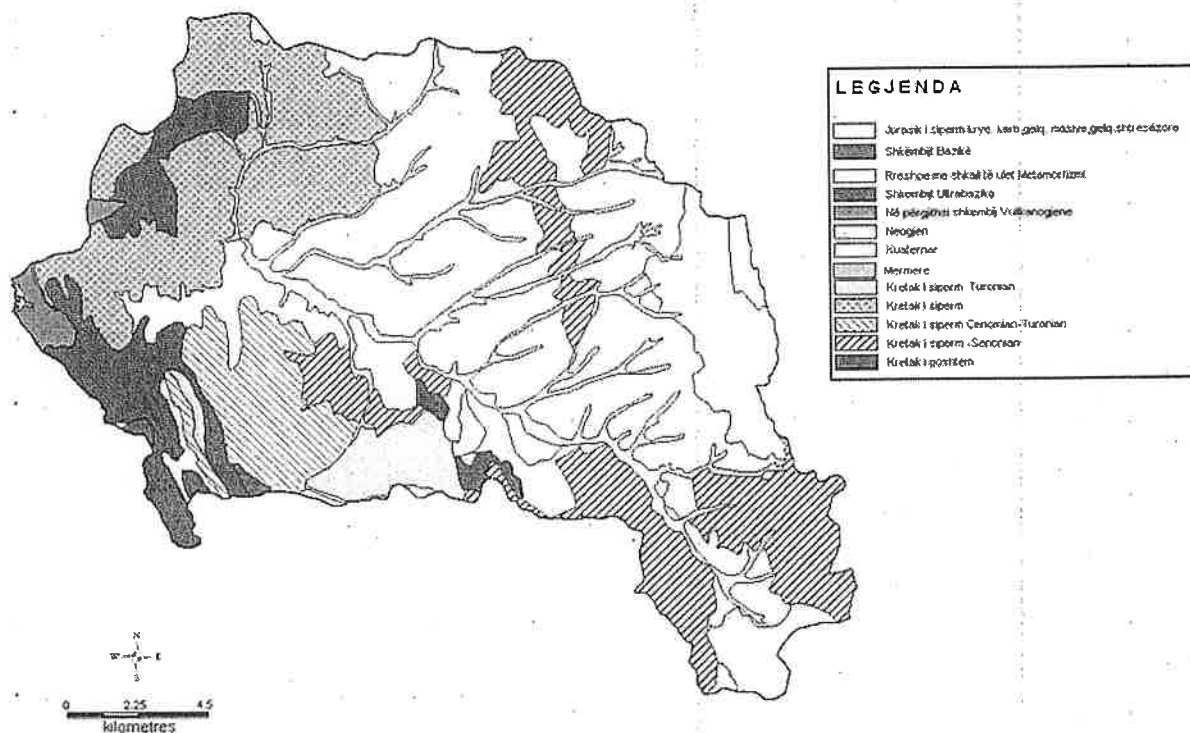
Kretaku i sipërm fillon me senomanianin dhe përfaqësohet nga gëlqeroret shtresor me ngjyrë hiri. Ata vendosen mbi shkëmbinjtë ultrabazikë në pjesën perëndimore të pellgut. Dallohen mjaftë qartë në afërsi të lumit Mirusha, ku në kontakt të dy formacioneve, serpentinite dhe gëlqerorëve, vërehen silikofile e limonite të pakta me ngjyrë të limonite të kuqërremtë.

Mastrihtiani - përfaqësohet nga gëlqeroret shtresor me rudistë, gëlqeroret mergelore dhe mergele karbonatikë me ngjyrë hiri. Gëlqeroret janë pllakorë me ngjyrë gri hiri dhe vendosen mbi mineralizimin e boksiteve.

Serpentinitet – paraqiten në formë të trupave të parregullt thjerrëzor, me dimensione prej disa metrash deri në disa kilometrash, përgjatë dislokacioneve tektonike anësore të

melanzhit, ose edhe në brendi të ti në gabro, diabaz etj. Serpentinitet në të shumtën e rasteve janë rreshpor, të përbërë nga serpentina rrjetore, bastiti, dhe kromiti. Kanë shtrirje në pjesën veriperëndimore të pellgut dhe përbëjnë rreth 7 % të sipërfaqes së tij.

HARTA GJEOLOGJIKE E PELLGUT MIRUSHA

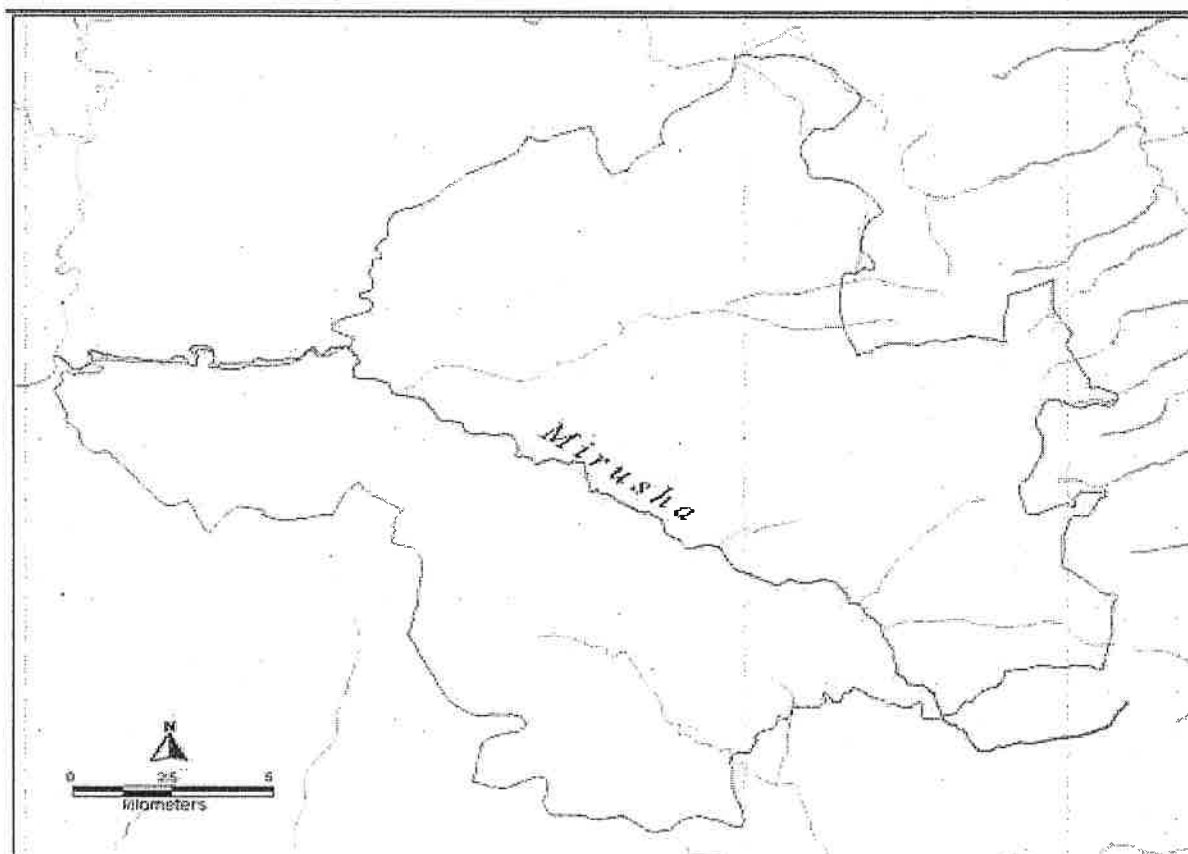

• Hidrografia

Pellgun e Mirushës e karakterizon më një hidrografi relativisht të larmishëm, më rrjedhje të përhershme dhe të përkohshme të ujërave. Lumi kryesor në hidrografinë e pellgut është Mirusha.

Burimi i lumit Mirusha ndodhet në pjesën perëndimore të maleve të Caraleves, në lartësi mbidetare 749 m. Në rrjedhën e epërm deri në qytezën e Malishevës njihet me emrin lumi i Banjës. Ndërsa pas

derdhjes së përroskës së (Stopanica) lumi merr emrin Mirusha. Gjatësia e rrjedhës së lumit Mirusha është 37 km. Kurse sipërfaqja e përgjithshme e ujëmbledhësit të lumit Mirusha është 337 km².

Prurja mesatar vjetore e ujit në lumin e Mirushes është 1.94 m³/sec. Maksimumi mesatar mujor i prurjes paraqitet në muajin shkurt më 4.36 m³/sec. Në ngritjen e nivelit të ujit ndikojnë reshjet e shiut dhe shkrirja e borës, kurse minimumi i prurjes është ne muajin shtator më 0.34 m³/sec.

Nga burimi deri ne grykëderdhje hipsometria e ramjës së lumit Mirusha eshtë rreth 400 m, kurse ramja me e madhe ndodhet ne kanioni e Mirushes ku ne gjatësi prej 2 m, ka ramja për 80 m.

Sa i përket rrjetit hidrografikë të lumit Mirusha pjesa me e zhvilluar, si për nga sasia e ujit ashtu edhe madhësia e ujëmbledhësit është ana e djathtë e lumit. Degët kryesoret të lumit Mirusha janë: Përroska e Kievës, Përroska Būvecit dhe Përroska e Drenovcit etj., të cilat janë rrjedha të përkohshme dhe shpesh herë shtjerrin gjatë periudhës së thatë të verës.

Përcaktimi i statusit ekologjik të Lumit Mirusha¹

Vlerësimi i cilësisë së ujërave të lumenjve sipas kërkesave të Direktivës Kornizë të Ujërave të BE-së bëhet duke marrë parasysh analizat fiziko-kimike dhe ato të treguesve biologjikë. Nga indikatorët biologjikë përdoren diatometë, makrofitet, peshqit dhe makroinvertebrorët. Statusi final është pastaj një kombinim i të gjitha vlerave të përdorur nga grupe të ndryshme indikatorësh. Sipas kërkesave të Direktivës Kornizë të Ujërave sa më shumë indikatorë që të përdoren aq më i besueshëm është përcaktimi i statusit final ekologjik të një lumi. Megjithatë përdorimi i të gjithë treguesve biologjikë nuk është gjithmonë i mundshëm. Nganjëherë për arsye natyrore disa nga treguesit biologjikë nuk janë të pranishëm në pjesë të caktuara të një lumi.

Për shembull makrofitet nuk janë prezente gjithmonë përgjatë tërë lumit. Gjithashtu peshqit shpeshherë nuk janë prezent në tërë segmentet e një lumi. Sidomos peshqit shpeshherë mungojnë në segmentet përreth zonave burimore të lumenjve. Kjo e bën të vështirë pastaj përdorimin e këtyre treguesve biologjikë sepse pamundësohet krahasimi midis pjesëve të ndryshme të një lumi në përcaktimin e statusit ekologjik. Në kuadër të hulumtimit tonë ne kemi përdorur analizat fiziko-kimike, ato të peshqve dhe të makrozoobentosit për të ardhë në përfundimin e statusit ekologjik të Lumit Mirusha. Në bazë të praktikës së aplikimit të Direktivës Kornizë të Ujërave, makroinvertebrorët janë treguesit më të përshtatshëm biologjikë për përcaktimin e statusit ekologjik të një lumi. Arsyeja është sepse makroinvertebrorët gjenden në të gjitha segmentet e një lumi, që nga zona burimore e deri në estuare, pra në derdhjen e lumenjve në det. Makroinvertebrorët pastaj janë më të lehtë për tu mbledhur dhe identifikuar. Arsyeja tjetër është se makroinvertebrorët përmbajnë një numër të madh llojesh, të adaptuara për të jetuar në të gjitha cilësitë e lumenjve. Përveç kësaj makroinvertebrorët kanë shtrirje ubikiste, pra gjenden pothuajse në të gjitha rajonet zoogeografike. Megjithëqë llojet janë të ndryshme, përkatësia taksonomike në nivel rendi ose familje është e përbashkët. Në rastin e Lumit Mirusha, statusi përfundimtar ekologjik përderisa merr parasysh edhe vlerat e bazuara në faunën e peshqve, si dhe vlerat e parametrave fiziko-kimikë, megjithatë bazohet në masë më të

¹ Materiali i marr nga: Ibrahim H., Kotorri- Kotorri L., Bilalli A., Geci D., (2024). "Lumi Mirusha". Raporti i lumenjëve-1. Prishtinë, fq 54-54.

madhe në vlerat indikatorë të makroinvertebrorëve. Në rastin tonë, makroinvertebrat si indikatorë biologjikë u gjetën në të gjitha stacionet e hulumtimit në Lumë Mirusha.

Vlerësimi i statusit ekologjik të Lumit Mirusha në bazë të peshqve

Vlerësimi i lumit Mirusha bazuar në indeksin e peshqve EFI (European Fish Index) tregon cilësi të mirë të ujit vetëm në stacionin në La-Banjë, cilësi e dobët e ujit në katër stacione që gjenden pranë digave dhe cilësi mesatare të ujit në katër stacione, kryesisht të vendosura në kufirin më të ulët të Lumit Mirusha para derdhjes së tij në Lumë Drini i Bardhë. Në stacionin Lb – Volljakë dhe në L4 – Para digës së Panorcit nuk kishte peshq. European Fish Index (EFI) i cili përdoret për caktimin e cilësisë së lumenjve aktualisht është në fazë modifikimi dhe për shkak se shumë nga llojet e gjetura në Kosovë dhe gjerësisht në Ballkan, akoma nuk janë inkorporuar në këtë indeks, ne kemi përdorur një formë të modifikuar të tij.

Statusi ekologjik i Lumit Mirusha në bazë të peshqve

Lokalitetet	Statusi ekologjik
La - Përroi i Banjës	I MIRË (0.65)
Lb - Përroi i Volljakës	NUK KISHTE PESHQ
L1 - Lumi Mirusha para Digës së Mirushës	I DOBËT (0.17)
L2 - Diga e Mirushës	I DOBËT (0.20)
L3 - Lumi Mirusha pas Digës së Mirushës	I DOBËT (0.25)
L4 - Përrua para Digës së Panorcit	NUK KISHTE PESHQ
L5 - Diga e Panorcit	I DOBËT (0.18)
L6 - Përrua pas Digës së Panorcit	MESATAR (0.30)
L7 - Lumi Mirusha para Ujëvarave të Mirushës	MESATAR (0.38)
L8 - Lumi Mirusha pas Ujëvarave të Mirushës	MESATAR (0.45)
L9 - Derdhja e Lumit Mirusha në Drinin e Bardhë	MESATAR (0.51)

Vlerësimi i statusit ekologjik të Lumit Mirusha në bazë të makroinvertebro

Për vlerësimin e cilësisë së ujit në Lumin Mirusha janë përdorur pesë indeksa të makroinvertebrorëve. Indeksi EPT i cili bazohet në praninë e tre rendeve të insekteve (Ephemeroptera, Plecoptera dhe Trichoptera) tregon cilësinë e ujit të ndotur në dy stacione, cilësinë e ujit të pastër në pesë stacione dhe cilësinë e mirë të ujit në tre stacione. Indeksi i FBI-së tregon cilësi të shkëlqyer të ujit në tre stacione, cilësi shumë të mirë të ujit në katër stacione, cilësi të mirë të ujit në dy zona dhe cilësi të mirë të ujit në dy lokacione. Indeksi BMWP sugjeron cilësi shumë të mirë të ujit në dy lokacione, cilësi të mirë të ujit në një stacion, cilësi mesatare të ujit në katër stacione dhe cilësi të dobët të ujit në tre lokacione. Indeksi ASPT sugjeron cilësinë e ujit të pastër në pesë stacione, cilësi të dyshimtë të ujit në një lokalitet, ndotje të mundshme mesatare në një vend dhe ndotje të mundshme të rëndë në tre stacione. Së fundi, indeksi SWRC tregoi cilësi të shkëlqyer të ujit në një lokacion, cilësi të mirë të ujit në tre lokacione, cilësi të mirë të ujit në katër lokacione dhe cilësi të dobët të ujit në tre lokacione. Në mungesë të pranisë së një stacioni me kushte referente, ne përdorëm gjykimin e ekspertit bazuar në indeksat e sipërpërmendur për të caktuar statusin ekologjik të stacioneve të hulumtuara. Rrjedhimisht, një lokalitet u vlerësua me cilësi të lartë uji, dy lokalitete janë vlerësuar me cilësi të mirë të ujit, katër me cilësi mesatare të ujit, një lokalitet me cilësi të dobët të ujit dhe tre lokalitete me cilësi të keqe të ujit.

Statusi final ekologjik i Lumit Mirusha në bazë të makroinvertebrorëve

Lokalitetet	Statusi final ekologjik
La - Përroi i Banjës	I MIRE
Lb - Përroi i Volljakës	I LARTË
L1 - Lumi Mirusha para Digës së Mirushës	
L2 - Diga e Mirushës	
L3 - Lumi Mirusha pas Digës së Mirushës	I DOBËT
L4 - Përrua para Digës së Panorçit	I MIRE
L5 - Diga e Panorçit	
L6 - Përrua pas Digës së Panorçit	MESATAR
L7 - Lumi Mirusha para Ujëvarave të Mirushës	MESATAR
L8 - Lumi Mirusha pas Ujëvarave të Mirushës	MESATAR
L9 - Dërdhja e Lumit Mirusha në Drinën e Bardhë	MESATAR